

KESKKONNAAMET

Maret Gerz
Riigimetsa Majandamise Keskus
maret.gerz@rmk.ee

Teie 11.03.2024

Meie 05.04.2024 nr 6-2/24/4714-2

Arvamus Ala-Raudsepa, Saarlasõ ja Pärlijõe paisude likvideerimise kavatsuste kohta

Esitasite Keskkonnaametile Võru maakonnas Rõuge vallas Pärlijõel asuvate Ala-Raudsepa, Saarlasõ ja Pärlijõe paisude siirdekalade rändetingimuste parandamise kavatsused, millega kavandatakse paisutuste likvideerimine. Soovite Keskkonnaameti seisukohta, projekteerimistingimusi ja soovitusi paisude likvideerimisel ja tähiskärestike rajamisel.

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS, Keskkonnaagentuur) andmete alusel asuvad kõik kolm likvideeritavat paisu **Pärlijõe hoiualal** (Vabariigi Valitsuse 08.09.2005 määrus nr 235 Hoiualade kaitse alla võtmine Võru maakonnas), mille kaitse-eesmärk on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüübi – jõgede ja ojade (3260) ning II lisas nimetatud liikide – hariliku võldase (*Cottus gobio*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*) ja paksukojalise jõekarbi (*Unio crassus*) elupaikade kaitse. Millele on ka likvideerimise kavatsustes viidatud. Samuti on likvideerimise kavatsustes nimetatud ja käsitletud, et Pärlijõe hoiuala piires olev jõelõik kuulub keskkonnaministri määruse nr 73 „Lõhe, jõeforelli, meriforelli ja harjuse kudemis- ja elupaikade nimistu“ nimekirja. Lisame, et **Pärlijõe hoiuala kuulub ühtlasi ka Natura 2000 võrgustiku alade nimekirja Pärlijõe loodusalana** (EE0080605, RAH0000197), mille kaitse-eesmärkideks on lisaks hoiuala kaitse-eesmärkidele ka jõesilmu (*Lampetra fluviatilis*) kaitse. Mõju jõesilmu seisundile esitatud paisude likvideerimise kavatsustes käsitletud ei ole, kuid see pole ka vajalik, kuna EELIS andmetel ei ole ühegi paisu asukohas jõesilmu elupaika registreeritud. Natura ala staatus peaks siiski olema kavatsustes nimetatud. Oleme seisukohal, et kavandatud tegevus toetab nii hoiuala kui loodusala kaitse-eesmärke. Projekteerimisel ja tööde teostamisel palume arvestada, et tööde teostamine on lubatud suvisel ja talvisel madalvee perioodil soovitavalt nõnda, et lõhilaste kudeperioodiks - so ajavahemik 15.09-31.01 - oleksid tööd lõpetatud ning vältima peab peamist kudeaega, mis jääb reeglina vahemikku 15.10-31.01.

Märgime, et veeseaduse § 196 lg 2 p 9 järgi tuleb veekeskkonnariskiga tegevus registreerida paisutuse likvideerimise korral. Täpsustame, et paisu likvideerimise, st ehitise lammutamise projekteerimistingimuste ja ehitusloa andmine on ehitusseadustiku kohaselt kohaliku omavalitsuse pädevuses. Seega soovitame täiendada kavatsusi ka paisutuse likvideerimise mõistega.

Paisutuse ja paisude likvideerimise korral soovitame täpsustada projekteerimise käigus, kas ja mis mahuks tuleks korrastada paisjärvedega (Pärlijõe veskijärv, Saarlase paisjärv) ja Ala-Raudsepa paisutusala seonduv paisutusala (risu, sete).

Kavatsustes on märgitud, et planeeritavate tööde käigus uuritakse ka paisutustaseme alandamise mõju lähedal asuvatele kinnistutele ja nendel asuvatele salvkaevudele. Soovitame täpsustada, kas paisutuse ja paisu likvideerimisele eelnevalt on kavandatud ka salvkaevude seire vastavate veetaseme andurite abil ning hilisem nn järelseire vältimaks edaspidiseid kaebusi peale projekti lõppu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Helen Manguse
juhataja
keskkonnakorralduse büroo

Pille Saarnits 523 3848 (looduskasutus)
pille.saarnits@keskkonnaamet.ee

Jarko Jaadla 5366 2619 (vee-elustik)
jarko.jaadla@keskkonnaamet.ee

Meelis Järvamägi 506 1821 (vesi, keskkonnaluba)
meelis.jarvemagi@keskkonnaamet.ee

Siret Punnisk 512 8350 (keskkonnakorraldus)
siret.punnisk@keskkonnaamet.ee